

Contactpersoon AVF

E-mail avf@vaph.be

Bijlagen 1

OPROEP: units voor personen met een handicap met een bijkomende ernstige psychische problematiek

1. Situering

In de VAPH-sector zien we een stijgend aantal vragen naar (semi)gesloten infrastructuur voor mensen met een handicap en bijkomende ernstige psychiatrische problematiek, veelal met externaliserend probleemgedrag. Personen met een handicap, moeilijk begrijpbaar gedrag én een voldoende hoog nRTH-budget kunnen steeds vaker niet (meer) terecht bij een vergunde zorgaanbieder (VZA) omwille van de hoge risico's op agressie naar zichzelf, anderen en materiaal, zelfs al is de VZA uitgerust met een gesloten unit / infrastructuur en voldoende expertise in het omgaan met moeilijk begrijpbaar gedrag. Daarenboven bouwen de psychiatrische settings hun residentieel aanbod meer en meer af. Cliënten met een VAPH-erkenning die jarenlang verbleven in psychiatrische ziekenhuizen zijn veelal doorgestroomd en vormen een bijkomende groep die beroep doet op intensieve VAPH-ondersteuning met aangepaste infrastructuur. GGZ-partners engageren zich vaak voor een structurele of crisisgerelateerde time-out, maar botsen op de grenzen van hun handicapspecifieke kennis in huis. Hier wordt vaak outreachend gewerkt, maar dit is op vandaag niet voldoende om de nodige know-how in de psychiatrische setting binnen te brengen.

De complexiteit van hun problematiek overstijgt de draagkracht van de individuele VZA en eerdere residentieële behandelopname(s) door GGZ konden hier onvoldoende in teweeg brengen. Deze personen kennen vaak een lang bemiddelingstraject met meerdere korte en stopgezette/mislukte opnames bij verschillende settings. Een multidisciplinaire aanpak en kijk volstaat niet omwille van de complexiteit van de doelgroep; een doorgedreven en gedeelde samenwerking dringt zich op.

2. Doel

Om tegemoet te komen aan bovenstaande problemen wil het VAPH de mogelijkheid bieden om minstens 2 verknopingsunits VAPH-GGZ te starten. Ze kaderen in het Besluit van de Vlaamse Regering over de erkenning en subsidiëring van units voor personen met een handicap met een bijkomende ernstige psychische problematiek. Dit besluit werd goedgekeurd op 19 juli 2024. Er

worden projectsubsidies voorzien voor een periode van 4 jaar. De totale programmatie bedraagt 944 personeelspunten.

De verknopingsunits VAPH-GGZ dienen cliënten te ondersteunen uit de hieronder omschreven doelgroep, de verder genoemde doelstellingen te beogen en te voldoen aan de hieronder genoemde erkenningsvoorwaarden.

De evaluatie van deze projecten zal starten in het vierde jaar.

Beoogde doelgroep

Ondersteuning wordt geboden aan personen die aan alle onderstaande voorwaarden voldoen:

- Personen vanaf 16 jaar die door het agentschap erkend zijn als persoon met een handicap en die een definitief ter beschikking gesteld persoonsvolgend budget (PVB) of een persoonsvolgend convenant GES + hebben.
- Ze hebben een verstandelijke handicap en bijkomende ernstige psychische en gedrags- en/of emotionele problemen (eventueel in combinatie met andere problematieken).
- De psychiatrische problematiek van de persoon is niet gestabiliseerd. De ondersteuningsnood overstijgt de draagkracht van een individuele VZA of residentiële GGZ-partner en noopt tot een gedeelde gedragenheid tussen beide sectoren. De persoon heeft nood aan een zeer intensieve en individuele handicapspecifieke aanpak met bijkomende ondersteuning vanuit een medisch-psychiatrische expertise.
- De persoon heeft reeds een zorgtraject binnen de geestelijke gezondheidszorg afgelegd, waaronder minstens 1 residentiële opname in het kader van diagnostiek en behandeling in de kinder- of volwassenenpsychiatrie. Ondanks dit traject blijven, vanwege de zorgzwaarte, de reguliere middelen van een VZA te beperkt. Herhaalde interventies en behandelingen zijn telkens gestuit op probleemgedrag van een dergelijke intensiteit of frequentie dat een opname in of terugkeer naar een reguliere VZA nog niet tot de mogelijkheden behoort.

Opdracht

De verknopingsunits VAPH-GGZ hebben volgende opdrachten:

- Bieden van intensieve en interdisciplinaire (minstens VAPH-GGZ) dag- en woonondersteuning: ze creëren een leefklimaat waarin de persoon vaardigheden en copingstrategieën kan aanleren en nadien maximaal kan toepassen in het dagelijkse leven met het oog op de overstap naar een reguliere VAPH-setting.
- Intensief samenwerken met de andere actoren die betrokken zijn bij de ondersteuning en het handelingsplan in kader van het mogelijk maken van de vervolgondersteuning.
- Stapsgewijs voorbereiden van de uitstroom van een cliënt naar een reguliere VAPH-setting. Dit houdt in:
 1. het actief meezoeken naar vervolgondersteuning in een reguliere VAPH-setting waar men de persoon verder kan ondersteunen met diens PVB of persoonsvolgend convenant GES+;
 2. de overstap voorbereiden door de reguliere setting te ondersteunen in het bieden van een gepast leefklimaat en de aangeleerde copingvaardigheden van de persoon af te stemmen op de setting waarnaar deze persoon uitstroomt;
 3. het duurzaam traject van de persoon in de reguliere setting mee bewerkstelligen door de doorstroom actief te begeleiden ter plaatse.

De periode van bovenstaande ondersteuning bedraagt maximaal 3 jaar. Deze periode kan eenmalig verlengd worden met één jaar (maximale residentiële ondersteuningsduur van 4 jaar). Een persoon kan de ondersteuningscyclus die resulteert in een begeleide doorstroom naar een reguliere VAPH-setting maar eenmaal doorlopen. Het project blijft nadien beschikbaar voor eventuele afstemming en consult.

De erkende verknopingsunits VAPH-GGZ werken mee en verlenen de nodige informatie aan het onderzoek: "Ontwikkelen en uitproberen van een duurzaam en geïntegreerd model voor complexe zorg voor personen met een dubbeldiagnose verstandelijke handicap - GGZ. Begeleidend onderzoek bij pilootprojecten in Vlaanderen."

Subsidiëringsmechanisme

- De cliënten betalen de ondersteuning met hun PVB of persoonsvolgend convenant.
- Het agentschap subsidieert bijkomend de personeelspunten waarvoor de verknopingsunit VAPH-GGZ erkend is.
 1. Per gebruiker 64 000 euro per jaar (a rato) rechtstreeks aan de unit. Dit gebeurt op basis van registraties. Hiervan moet minstens 80% gebruikt worden voor personeelskosten, hetzij van personeel in dienst van de VZA of personeel van de samenwerkende partner geestelijke gezondheidszorg dat betrokken is in de geboden ondersteuning aan de desbetreffende persoon. Dit zijn tijdelijk bijkomende middelen in functie van het residentiële verblijf van deze persoon binnen het project dat gericht is op het voorbereiden van een doorstroom van de persoon binnen de vooropgestelde termijn naar een reguliere VAPH-setting waar de persoon verder ondersteund kan worden met diens PVB of persoonsvolgend convenant.
 2. De verknopingsunit VAPH-GGZ heeft minstens een coördinerend staflid in dienst. Dit komt overeen met 90 personeelspunten.
 3. In het kader van de opstartfase worden tijdelijk 90 personeelspunten voorzien om de opstart van de verknopingsunit VAPH-GGZ te ondersteunen. Na de opstartfase blijven deze 90 punten voorzien in het kader van het duurzaam traject van de cliënten die uitstromen.
- De verknopingsunit VAPH-GGZ krijgt een werkingstoelage van 89 euro per personeelspunt waarvoor het erkend is.
- 3% van de personeelspunten waarvoor de verknopingsunit VAPH-GGZ erkend is, kunnen omgezet worden naar werkingmiddelen tegen een bedrag per punt. Deze kunnen echter enkel aangewend worden voor de vergoeding van variabele prestaties die niet worden gesubsidieerd conform de toepasselijke regelgeving. Ze kunnen niet aangewend worden voor reservevorming of andere personeelskosten.

Verantwoording naar VAPH

De verknopingsunits VAPH-GGZ bezorgen jaarlijks een verslag over hun werking aan het VAPH. Het VAPH maakt hier een sjabloon voor op.

Het verslag bevat onder meer de volgende elementen:

1. informatie over de personen met een handicap;
2. een beschrijving van de geboden ondersteuning, zowel die met de reguliere middelen als die met de bijkomende middelen;
3. informatie over de samenwerking met de andere actoren die betrokken zijn bij de ondersteuning;
4. informatie over de doorstroom van de personen met een handicap aan wie ondersteuning wordt geboden;
5. knelpunten en opportuniteiten.

3. Aanvraag

Wenst uw organisatie zich kandidaat te stellen voor de uitbouw van een verknopingsunit VAPH-GGZ, dan dient u een aanvraag in via het bijhorend [formulier](#). U bezorgt ons dit formulier via erkenningen@vaph.be ten laatste op 23 oktober 2024.

De beoordeling van deze projecten door het VAPH wordt ten laatste voorzien op 9 december 2024.

De verknopingsunits VAPH-GGZ dienen ten laatste op te starten op 8 april 2025. De mogelijkheid tot gefaseerde opstart wordt voorzien. Elke verknopingsunit VAPH-GGZ kan starten met 2 tot 3 cliënten en gradueel uitbreiden. De projecten worden erkend voor een aantal personeelspunten. Het VAPH bepaalt de verdeling van het beschikbaar aantal personeelspunten uit de programmatie.

Gelieve in uw aanvraag te duiden hoeveel cliënten uw unit minimaal en maximaal kan ondersteunen.

Het betreft een erkenning voor 4 jaar.

4. Beoordeling

Alle aanvragen zullen individueel beoordeeld worden.

Ontvankelijkheidscriterium

Om erkend te worden en te blijven gedurende de duurtijd van de projectsubsidies moet de aanvrager voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Opgericht zijn door een privaatrechtelijke vereniging met rechtspersoonlijkheid waarvoor het bij wet verboden is haar leden een vermogensvoordeel te bezorgen, door een vennootschap met rechtspersoonlijkheid en erkend als een sociale onderneming, of door een ondergeschikt bestuur zoals een provincie, een gemeente, een intercommunale van gemeenten of een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.
- Voldoen aan de voorwaarden voor kwaliteitszorg zoals omschreven in het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de algemene erkenningsvoorwaarden en kwaliteitszorg van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap van 4 februari 2011.

Beoordelingscriteria

Voor de evaluatie van de ingediende projecten zal rekening gehouden worden met volgende criteria:

- Ervaring hebben in het werken met de hierboven omschreven doelgroep en kunnen aantonen dat het project beschikt over psychiatrische en orthopedagogische expertise die waar nodig aangevuld kan worden met bijkomende paramedische expertise.
- Een intensieve samenwerking met GGZ om te komen tot gedeelde ondersteuningstrajecten voor cliënten: de VAPH-partner en GGZ-partner engageren zich samen voor het ondersteuningstraject van de cliënt. Beiden zijn gedurende het gehele ondersteuningstraject van de cliënt intensief betrokken. Het gaat niet over het doorverwijzen van cliënten naar elkaar.
- Samenwerking met reguliere VZA in functie van het faciliteren van de uitstroom van de cliënten en ook nadien beschikbaar blijven voor vragen.
- Kunnen terugvallen op voldoende omkadering en expertise in het preventief omgaan met en opvangen van externaliserend en escalerend gedrag.
- Beschikken over aangepaste infrastructuur voor de omkadering van de doelgroep.
- Regionale spreiding van de units.
- Termijn waarbinnen de opstart mogelijk is. Opgelet, de units dienen ten laatste op te starten op 8 april 2025.

5. Meer info

Voor vragen of bijkomende toelicht kan u zich wenden tot avf@vaph.be.

James Van Casteren
Administrateur-generaal